

FAQ – některé časté dotazy

Dotaz:

Dobrý den.

Omlouvám se, že obtěžuji ještě jednou, rád bych na kurz rychločtení v Praze, ale nejsem si stále jist, zda mi tento skutečně pomůže. V rámci své praxe potřebuji zefektivnit čtení mimo jiné usnesení soudu, novel zákonů, judikátů (tj. rozhodnutí vyšších soudů) apod., jde tedy převážně o právníké texty. Zároveň vzhledem k radikální změně občanského práva po 1. 1. 2014 potřebuji zefektivnit studium nových učebnic, které vznikají v souvislosti s očekávanou účinnostmi nového občanského zákoníku.

Prosím tedy o sdělení, do jaké míry mi Váš kurz může pomoci, zda vůbec či jaké mohu očekávat zlepšení. Děkuji

S pozdravem
DVI

Odpověď:

Dobrý den.

Záleží samozřejmě jen a jen na vás :-)

V listopadovém kurzu se probírá celý komplex práce s informacemi - rychločtení, rychlovyhledávání, rychlostudium. Mimořádný důraz je kladen na to, aby chápavost (= rozumné selektivní zapamatování toho podstatného a vědomé ignorování balastu či věcí již známých) neklesala, ale stoupala. Kurz má také zajímavé vedlejší efekty například pro argumentaci ve sporech (vyhrávání slovních soubojů, komunikace v obtížných situacích apod.). Vyplývá to z toho, že namísto metod jsou v kurzu použity tzv. "multimetody", tedy postupy, které při jednom naučení lze použít na desítky dalších situací duševní práce, nejen na čtení a studium.

Právnicků byly od první premiéry kurzu rychlého čtení (březen 1983) již stovky, nikdo si nestěžoval :-)

Velmi by mne potěšilo, kdybyste mi, pokud se zúčastníte, napsal zpětnou vazbu až s odstupem - třeba po pár týdnech - a to, jak toho využíváte konkrétně u zvládnání nového OZ apod. Je možno také v tomto období doplnit kurz individuální koučovací konzultací. Mějte se fajn - a hodně přeji hodně odolné svalstvo hýždí při četbě paragrafů.

David Gruber

Dotaz:

Dobrý den, četl jsem, že pro studenty nabízíte další bonus, jsem student prezenčního doktorského studia, to mohu doložit potvrzením o studiu. Omlouvám se, že první nepíši na Váš info email ohledně bonusu, všiml jsem si posledních volných míst na kurzu, proto píši až zde. Je možné tento bonus využít? Hezký den. S pozdravem T B

Odpověď:

Dobrý den. Děkujeme za váš dotaz. Ano, pro studenty, členy klubu Gruberteam máme speciální akci "Student - sleva 30%", která platí na kurzy Rychločtení v Praze.

Pokud máte zájem, zašlete nám závaznou objednávku. My vám obratem zašleme potvrzení o rezervaci s kalkulací konečné ceny se slevou a členstvím v klubu. Pokud budete s cenou souhlasit, zašlete nám potvrzení o denním studiu na potvrzující email.

S pozdravy

Tomáš Činčala

Dotaz:

Dobrý den, uvažuji o třídením kurzu rychločtení a rychlostudia v Praze. Stačí mi tři dny kurzu na to, abych zvládla celou problematiku rychločtení a rychlostudia?

S pozdravem

Dana K.

Odpověď:

Tři intenzivní dny výuky stačí na vyzkoušení si všeho důležitého a získání určité základní zkušenosti. Je to podobné jako autoškola. Po kurzu člověk musí rychločtenářské techniky dále sem tam procvičovat, udržovat, případně ještě něco dotáhnout nebo rozvíjet. A hlavně rychločtenářské zbraně používat i když to zpočátku není žádná oddychová procházka růžovým sadem, tak jako není procházka růžovým sadem cesta autem při obtížnější trase krátce po autoškole. To je jasné. "

S pozdravy

Jan Gruber

Dotaz.

Začnu číst text. A čím více mi záleží na zvládnutí obsahu, tím více se cítím zahlcován údaji. Jedna informace za druhou ve velké změti. Jak mám při větší rychlosti vůbec stíhat si to vše zapamatovat, natož vyhodnotit a vybrat hlavní body a hlavní myšlenku?

Odpověď

Proč nastávají tyto problémy? Zanedbali jsme přípravu na četbu. Ta má dvě hlavní části. 1) stanovení cíle četby, 2) mobilizaci předchozích znalostí o tématu textu.

Stanovení cíle četby

Známý guru managementu Peter Ferdinand Drucker je proslavený následující zásadou: Je dobré dělat věci správně, ale ještě lepší je dělat správné věci.

Aplikace na inteligentní čtení je jasná – je dobré číst správně, ještě lepší je číst správné věci. A dodejme: Nejlepší je číst správně ty správné věci.

Složitá otázka, čeho si v obsahu textu všimnout dříve a do jaké hloubky, se může několikanásobně zjednodušit. A to tím, že budeme mít před četbou jasný cíl. Složitá otázka se pak takto zjednoduší:

"Co z toho, co právě čtu, mne posunuje optimální cestou ke splnění cíle?"

A když vybereme ze svých čtenářských aktivit pouhou pětinu, ale tu nejvhodnější, máme za podstatně kratší čas splněno osmdesát procent cíle. Jak zpopularizoval pan Wifredo Pareto.

Stanovme si tedy jasně cíl.

Mobilizace předchozích zkušeností o tématu textu

Tato zbraň školeného čtenáře je jedním z nejdůležitějších tajemství toho, proč lze spřátelit dva rivaly – rychlost čtení a chápavost. Se zrychlováním čtení samozřejmě klesá množství a kvalita toho, co klasickým způsobem nezjišťujete ze čteného textu. Vtip je v tom, že při vlastním čtení už toho tolik zjišťovat nemusíte. Máte předpřipraveno" právě tou duševní mobilizací předchozích znalostí a zkušeností s tématem textu.

V těch několika vteřinách mezi okamžikem „znám nadpis textu“ a okamžikem „oko se začetlo do prvního řádku“ – v těch několika okamžicích udělá školený čtenář šedesát procent své čtenářské myšlenkové práce. Připraví si v hlavě kostru, jakousi hrubou stavbu, toho, co bude za chvíli číst. Jde to většinou mnohem lépe, než si neškolený čtenář zprvu myslí. Lidská povaha je stále stejná, dobře předvídatelná, texty jsou bezprostředně či zprostředkovaně jen a jen o lidech...

Při vlastním průchodu textu očima školený čtenář už vlastně jen „dočítá“, jak se před časem trefně vyjádřil jeden chytrý žák kurzu. Celková chápavost se pak skládá z toho nepředvídaného a z toho dočteného.

Určitá námitka bývá, že člověk přece na tu mobilizaci spotřebuje hodně času – a když se sečte čas na mobilizaci a na vlastní čtení, tak z toho vychází celkově pomalejší rychlost zpracování textu, než bychom si přáli.

Tato námitka má svou logiku. Odpověď na námitku vás však uklidní. Mobilizace předchozích zkušeností, proaktivní předjímání obsahu textu, trvá tak dlouho, jako **zavazování tkaniček od bot**.

Jak dlouho to trvá pětiletému děcku, které to zkouší poprvé? Možná i několik minut, než to má dobře. Stejně tak i několik minut trvá mobilizace těsně před testem v mých kurzech rychločtení těm, kteří ji profesionálně zkoušejí dělat poprvé.

Jak dlouho trvá zavazování tkaniček vám, zkušeným zběhlým „zavazovačům“? Uchop – šup – klik – táh... asi dvě vteřiny. Tak dlouho trvá mobilizace zběhlým školeným rychločtenářům. Je to takové duševní blesknutí, často jen napůl slovní a napůl pocitové. Takové jakési „aha – jo – jo – to se dá čekat – jasně...“. Trvá to jen takovou dobu, po kterou uchopíte knihu do správného sklonu a vzdálenosti a posadíte se do správného posezu. Tedy – vlastně vás to nezdrží vůbec.

Jednou namobilizovaná kostra budoucího textu se samozřejmě s každým přečteným řádkem upřesňuje, některé z variant odpadají, jiné dostávají stále konkrétnější obrysy. Jako při policejním vyšetřování. Prostě – je to takové „čtenáři, hýbni mozkem – a nedělej to jako šnek, ale jako Usain Bolt“. Moc a moc se to vyplatí. Jiný hnidopich může oponovat: Co napředvídá historik umění před čtením textu o diferenciálních rovnicích?

Pokud hnidopich tvrdí, že nenapředvídá téměř nic, má pravdu. Já mu zde jen skromně doplním řečnickou otázku: Kolikrát v životě potřebuje historik umění ke své práci důkladně přečíst texty o diferenciálních rovnicích?...

David Gruber

Otázka

Někdy se všechno spikne proti mně. Připadá mi, že předem namobilizovat nejde téměř nic. Text je dlouhý, nezáživný, složitý, ale já se v něm nějak zorientovat musím – třeba z povinnosti. Co mám dělat?

Odpověď

Zázraky dělat nelze. Možná takový mnohostranně obtížný text budete i po vyškolení číst pomaleji, než neškolený čtenář čte text krátký, záživný, úžasně zajímavý, nadšení vzbuzující. Ale pořád budete mnohem rychlejší a chápavější než neškolený čtenář při textu dlouhém, nezáživném, složitém atd. Možná nekonečně krát rychlejší – neškolený čtenář prostě ztroskotá a nedočte.

Proč? Protože vám na rozdíl od neškoleného čtenáře prakticky pomůže (do jisté míry – nikoli absolutně) **profesionální koncentrace!**

Rozpor mezi fázemi „dobře vím, co dělat“ a „skutečně to hladce dělám“ překonáte pomocí psychovzorce profesionální koncentrace.

V kostce: Nespoléhejte na tzv. „pevnou vůli“. Povídačky o pevné vůli coby strůjkyni úspěchu jsou velmi rozšířeným a velkým omylem. Po ochladnutí počátečního nadšení raději zapojte představivost, fantazii. Představujte si sebe sama už po splnění úkolu, přečtení četby. Krása té představy vám dá křídla. Přes kousek něčeho nepopulárního ke kusu něčeho velmi dobrého!

Toto sebemotivování opakujte tak dlouho, dokud nenastane návyk, rutina dělat nepopulární věci neodkladně. Dokud neporazíte svého démona prokrastinace.

Podrobnější pasáže o profesionální koncentraci jsou v tolika knihách Davida Grubera, že je zde již netřeba opakovat. V době psaní těchto řádků byly i na české Wikipedii pod heslem „psychovzorec“. A pokud to heslo nějaký hnidopich nesmazal, tak tam jsou dosud.

David Gruber

Otázka

Co je vlastně hlavní myšlenka textu? Není to nakonec pro každého čtenáře něco úplně jiného? Dá se vystižení hlavní myšlenky při testech rychločtení vůbec objektivně změřit?

Odpověď

Hlavní myšlenka textu

Odrazme se od toho faktu, že každý text někdy vznikl. Proč vznikl? Protože zde byl nějaký neideální stav, nějaký problém. Nazvěme tedy první pilíř hlavní myšlenky textu **problém**. Normální text ten problém popíše a snaží se nenechat jej jen tak. Druhý pilíř hlavní myšlenky textu nazvěme tedy **řešení**. Texty ve všech oborech jsou o tomtéž – o takových řešeních, která znamenají nějaký přínos. Třetím pilířem hlavní myšlenky nechtě je tedy **přínos**.

Kostra **problém – řešení – přínos** se velmi dobře hodí, máme-li popsat hlavní myšlenku textu třemi větami.

Použijte na každý pilíř jednu větu. Ale klidně se můžeme od toho odchýlit. Proč ne problém a řešení do jedné věty a přínos do dvou. Proč ne čtyři nebo dvě věty. I pojem věta je relativní – věta může být dvouslovná i dlouhá několik řádků. Pro podrobné studium rychlého čtení se ještě hodí pasáže o hlavních bodech textu. Protože však hlavní myšlenka je výslednicí úvah, které začínají rozpoznáním hlavních bodů, stačí pro toto naše povídání v kostce znát princip hlavní myšlenky.

David Gruber

Otázka

Co jsou důležité detaily?

Odpověď

Pomůže vám, když si v této souvislosti položíte tzv. „w-questions“ (česky k-otázky). Who? What, which? Which activity? When? Where? What way? (Kdo? Jaký? Který? Co dělá? Kdy? Kde? Jak, jakým způsobem?) Odpovědi na ně tvoří jádro důležitých detailů.

David Gruber

Otázka

Dobrá tedy. Rozšířím si zrakové rozpětí, naučím se číst po větších kusech méně fixacemi na řádek, nebudu artikulovat, omezím regrese, vytvořím si optimální prostředí, naučím se zvládat vyrušení, budu poctivě mobilizovat předchozí zkušenosti s tématem před četbou i během ní, atd. atd. A pak vlítnu na text velkou rychlostí, třeba dvojnásobnou oproti dřívějšímu. Nehrozí nebezpečí, že mi při tom většina detailů unikne?

Odpověď

Skoropřeskočení

Odpovězme si názorným příkladem. Jak čte renomovaný profesor biologie učebnici biologie pro základní školy? Kdyby ji chtěl přečíst velmi rychle, a přesto zachytit třeba věcné chyby, nesrovnalosti spočívající někdy třeba i v jediném nesprávném slově?

Jeho oči by rychle procházely slovo za slovem. Jeho mozek by se nacházel ve stavu podvědomé koncentrace. Rychlost čtení by byla tak veliká, že už její nepatrné další zrychlení by znamenalo přeskakování částí textu. Proto se této rychlosti říká skoropřeskočení. Ale i při této rychlosti by bylo profesorovo

podvědomí dobrým hlídačem a při překlepu by jej prostě upozornilo.

Totéž umí podvědomí každého z nás. Při významné nečekané změně v textu (= při změně oproti mobilizovanému předvídání) toto naše podvědomí jakoby „zburcuje“ vědomou část naší psychiky. My trochu zpomalíme, myšlenkově ošetříme tu nečekanost – a valíme dále oním podvědomým skoropřeskočením.

Je to, jako když člověk vezme do ruky amatérsky padělanou falešnou bankovku. Zpaměti by sotva dokázal popsat hlavní znaky té pravé, ale při zpětném poznávání (recognizing) mu neujde ani nepatrný rozdíl. Co si mu na té falešné bankovce vadí – ani nedovede říci co. Dovedl by při současném pohledu na pravou bankovku.

Dobří rychločtenáři se nebojí na tenhle pocit spolehnout. Je to jistě pocitově trochu riskantní. Zejména při prvních pokusech o skoropřeskočení. Tak jako je riskantní držet rovnováhu na bicyklu oproti chůzi po vlastních nohou. Tak jako je nezvyklé vydržet ten pocit, že z bicyklu opravdu nespádnou. Nicméně doprava vlastního těla vpřed je na bicyklu mnohem efektivnější než na nohou.

Školený čtenář čte většinu běžných textů **skoropřeskočením**.

Tedy podvědomou koncentrací, cíháním na odlišnost textu od vlastního chodu mobilizovaných myšlenek. Číháním na překvapení. Když jej v určité pasáži textu nic nepřekvapilo, ví jediné: Obsah byl podle očekávání v souladu s předchozími znalostmi a zkušenostmi.

A pak přijde test. Test v kurzu racionálního čtení - anebo test v praktickém životě. Školený čtenář se podívá na otázku a má vždy dvě myšlenkové možnosti:

Právě v souvislosti s touto otázkou zažil v textu překvapení.

Překvapení je emoce – takže s ní přichází koncentrace a lepší paměť. Takže čtenář zná odpověď. Zjistil ji v textu. V tématu otázky se žádné překvapení nekonalo. Hlava čtenáře říká v tomto smyslu jediné: „Nic zvláštního jsem nenazjišťovala.“ Čtenář pak odpovídá podle svých dosavadních zkušeností. Může si to dovolit. Je to totiž totéž jako to, co bylo v textu.

Když po školeném rychločtenářském přečtení textu nevím, co v textu bylo (= když se nekonalo překvapení), tak vlastně vím: obsah byl takový, jak jej znám z dřívějšího života.

Odpovídáte na testové otázky podle svých dosavadních celoživotních zkušeností.

Navíc nevadí

Jednou z nejprostších a nejgeniálnějších věcí kolem rychločtení a rychlostudia je uvědomit si, že při odpovědích na testové otázky (i při odpovědích v praktickém životě – třeba u ústního zkoušení) snad neexistuje případ, že by někomu vadilo, když vedle všech správných odpovědí přidáte i něco navíc. To „navíc“ samozřejmě nesmí být úplný nesmysl; avšak toto si dokážete snadno pohlídat. Heslovitě řečeno – „navíc nevadí“. Pan docent vás spíše pochválí, možná zůstane neutrální. Nevypílší vás. A za ty vyjmenované věci navíc vám rozhodně žádné „dobré body“ neubere. I kdyby ty věci navíc byly trochu nepřesné.

Takže: Rychločtenář v testu nezjišťuje, ale nechává se textem podvědomě obsloužit.

Kdo toto nepochopí, ten mívá i v kurzech vedených učitelem při závěrečných testech poněkud potíže. V záchvatu zodpovědnosti za svůj závěrečný výsledek začne při čtení závěrečného testu opět usilovně „zjišťovat“, co že tam je za obsah. A samozřejmě – snadno pak k tomu navíc zpomalí, někdy až zpanikaří. Správný rychločtenář si sebejistě předem udělá mobilizaci, napředvídá hlavní body, hlavní myšlenku, důležité detaily. A poté

podvědomým skoropřeskočením vlítne na text. Je si jist, že při jakékoliv relevantní změně oproti napředvídané kostře článku jej jeho podvědomí z tohoto poklidu vyburcuje. Nebyl-li během čtení vyburcován, je ona „nevyburcovanost“, onen pocit „ohledně této testové otázky mám zcela čistou hlavu, nenazjišťoval jsem při tom rychlém tempu nic“ jeho výborným vodítkem. Jeho jistotou, že smí odpovídat podle své mobilizace učiněné před čtením.

Tady někde bývá v kurzech rozdíl mezi těmi, kterým už to jde, kteří při dříve nepředstavitelně velkých rychlostech mají chápavost jako hrom – a těmi, kteří na ně ze sousedních lavic koukají trochu závistivě, protože při testu upadli do psychické pasti nuceného zjišťování.

I těm druhým se to nakonec podaří – tak jako se každý běžný snaživý člověk naučí jezdit na kole nebo plavat. Jen určitá část má prostě delší dobu blok. Bojí se při plavání na hloubku, bojí se zvednout nohy ze země a dát je na šlapátka bicyklu.

Pro překonání bloku je nejdůležitější vidět vedle sebe někoho, kdo byl před dvěma dny na tom stejně bídě, a nyní mu to již jde. To je velká **výhoda** kurzů oproti samoukovskému studiu rychločtení.

Pozor! „Metoda „navíc nevadí“ není bezduché střílení náhodných odpovědí. Bezduché střílení znamená, že v odpovědi riskantně uvedu jen něco, ale úplně mimo. Metoda „navíc nevadí“ znamená, že možná uvedu něco logického navíc. Ale především perfektně vše to, co je potřeba. A to se počítá!

David Gruber

www.gruberteam.cz